

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 176/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť S., F., zastúpeného advokátkou Mgr. R. E., L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob 129/2012 z 31. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2013 doručená sťažnosť S., F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 Cob 129/2012 z 31. októbra 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalovaný bol účastníkom konania na Okresnom súde Lučenec (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 13 Cb 113/2010, ktorého predmetom bol nárok na zaplatenie sumy 16 073,41 € z titulu neuhradených faktúr. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom z 25. júla 2011 tak, že žalobu o zaplatenie 3 340,45 € zamietol a konanie v časti o zaplatenie 12 732,96 € s príslušenstvom zastavil (z dôvodu spätvzatia žalobcom na základe vznesenia kompenzačnej námietky sťažovateľom, pozn.). Zároveň okresný súd rozhodol v rozsudku aj o trovách konania samostatným výrokom tak, že žalobcovi uložil povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 655,50 €, pričom aplikoval § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Žalobca, ako aj sťažovateľ podali odvolanie proti uvedenému rozsudku okresného súdu v časti výroku o trovách konania, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 43 Cob 249/2011 z 19. decembra 2011 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 Cb 113/2010 z 25. júla 2011 v napadnutej časti výroku o trovách konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd vyslovil záväzný právny názor, že okresný súd bude musieť v ďalšom konaní zistiť, zavinením ktorého účastníka konania došlo k čiastočnému zastaveniu konania, teda podľa miery úspešnosti v konaní. Okresný súd opätovne rozhodol o náhrade trov konania uznesením sp. zn. 13 Cb 113/2010 z 12. apríla 2012 tak, že zaviazal žalobcu nahradiť trovy konania v sume 964 € a trovy právneho zastúpenia v sume 3 229,10 €. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a zaviazal sťažovateľa na náhradu trov prvostupňového konania v sume 563,59 €, náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 605,18 €, ako aj nahradiť trovy odvolacieho konania v sume 87,50 €. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že *„odvolací súd je toho právneho názoru, že okresný súd nerozhodol o náhrade trov konania správne, pretože nesprávne vyložil ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. O trovách konania je v prejednávanej veci potrebné rozhodovať nielen s poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p., pretože v časti, v ktorej bol návrh navrhovateľa zamietnutý nebol navrhovateľ úspešný, ale aj podľa § 146 ods. 2, druhá veta O. s. p., pretože v tej časti, v ktorej záväzok*

odporcu zanikol započítaním nezavinil zastavenie súdneho konania navrhovateľ, ale odporca. Zavinenie odporcu spočíva v tom, že jednostranný kompenzačný prejav vykonal takmer viac ako rok po uplatnení pohľadávky navrhovateľom na súde, ale aj v tom, že navrhovateľ podal návrh na súd pre správanie odporcu, ktorý faktúry v lehote splatnosti nezaplatil, čím zavinil, že navrhovateľ si musel svoje právo uplatniť na súde. Zo správania sa odporcu, ktoré malo nesporne vplyv na podanie návrhu navrhovateľa na súd, ale aj na jeho čiastočné späťvzatie jednoznačne vyplýva, že k čiastočnému zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu navrhovateľom došlo výlučne zavinením odporcu.

Faktom je, že k zániku vzájomne sa kryjúcich pohľadávok navrhovateľa a odporcom došlo v tom okamihu, kedy sa vzájomne splatné pohľadávky toho istého druhu stretli, avšak samotné započítanie nenastalo už touto skutočnosťou, ale až okamihom, kedy prejav vôle dlžníka, že svoje právo na započítanie chce využiť, bol doručený veriteľovi – navrhovateľovi. K takémuto prejavu došlo až po podaní návrhu, v dôsledku čoho odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. tak, že priznal navrhovateľovi právo na náhradu trov prvostupňového konania s prihliadnutím na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 146 ods. 2, druhá veta O. s. p. s tým, že pre tú časť konania, v ktorej bol návrh navrhovateľa zamietnutý považoval odvolací súd navrhovateľa za v konaní neúspešného s tým, že jeho neúspech v percentuálnom vyjadrení zodpovedá 20,78 % a v časti, v ktorej vzal návrh späť, je potrebné považovať navrhovateľa za účastníka, ktorý mal vo veci úspech a tento zodpovedá 79,22 %.“

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že porušenie svojho označeného základného práva sťažovateľ vidí „v takej aplikácii použitej právnej normy odvolacím súdom (konkrétne ustanovenia § 146 ods. 2, veta druhá), ktorá popiera účel a význam aplikovanej právnej normy a prieči sa pravidlám formálnej a právnej logiky, čím je v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivosti“. V tejto súvislosti namieta, že „v danej prejednávanej veci súd mohol dospieť k záveru o tom, že žaloba bola podaná dôvodne až prejednaním veci a meritórnym rozhodnutím a preto nemožno uložiť odporcovi (sťažovateľovi, pozn.) povinnosť zaplatiť trovy konania podľa ustanovenia § 146 ods. 2, veta druhá O. s. p. lebo nemožno ustáliť záver žeby návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne“. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že „aj keby ním podaný návrh bol teda skutočne dôvodný, mal by charakter

šikanózneho návrhu, keďže v čase jeho podania si musel byť aj navrhovateľ vedomý svojho záväzku voči odporcovi a teda ich vzájomné nároky takisto mohol riešiť započítaním a nie podávaním návrhu na súd“. Podľa názoru sťažovateľa „nie je možné tvrdiť, že odporca zaviniť zastavenie konania len preto, že v konaní použil na svoju obranu, a na účinné bránenie sa uplatnenému nároku zákonom garantované právne prostriedky. Ak by za ich použitie mal byť trestaný formou uloženej náhrady trov konania, bolo by to vážnym zásahom do jeho práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu, pritom jemu súd neposkytol nijakú ochranu pred šikanóznym návrhom zo strany navrhovateľa.“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo S., IČO:..., F. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob/129/2012 zo dňa 31. 12. 2012 porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob/129/2012 zo dňa 31. 12. 2012, ktorým Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zmenil rozhodnutie Okresného súdu v Lučenci č. k. 13 Cb 113/2010-416 zo dňa 12. 04. 2012, v znení opravného uznesenia č. k. 13 Cb 113/2010-428 zo dňa 24. 05. 2012 a to tak, že uložil odporcovi (sťažovateľovi) povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy prvostupňového konania vo výške 563,59 Eur a trovy právneho zastupovania vo výške 1.605,18 Eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa a zároveň uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania vo výške 87,50 Eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ zároveň v sťažnosti žiadal, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu z dôvodu zásahu do jeho majetkovej sféry, keďže odkladom vykonateľnosti by nevznikla žiadnym osobám ujma, ktorá by bola porovnateľná s ujmomou, ktorá by vznikla sťažovateľovi.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú

sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu. Podstata jeho argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého uznesenia.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého uznesenia citovaná v prvej časti tohto rozhodnutia je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s napadnutým uznesením krajského súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označeného práva sťažovateľa.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo náhradu trov konania priznal podľa úspešnosti žalobcovi, a nie sťažovateľovi. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Navyše, posúdenie správnosti úvahy súdu je otázkou skutkovou, ktorú ústavnému súdu neprináleží hodnotiť.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že krajský súd mohol dospieť k záveru o dôvodnosti žaloby až prerokovaním veci a meritórnym rozhodnutím, tak ústavný súd poukazuje na tú časť

odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej krajský súd pre účely určenia rozhodujúcich skutočností pre rozhodnutie o trovách konania zrekapituloval závery okresného súdu vo veci samej a v rámci toho uviedol, že okresný súd pri rozhodovaní vo veci samej ako prejudiciálnu otázku riešil oprávnenosť navrhovateľa vyrábať teplo a teplú úžitkovú vodu a dodávať ju sťažovateľovi už na základe bezzmluvného vzťahu a tento nárok posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z uvedeného dôvodu je námietka sťažovateľa nedôvodná. Navyše, pre účely rozhodovania o nároku na náhradu trov konania bol okresný súd, ako aj krajský súd oprávnený a zároveň povinný prejudiciálne posúdiť rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie, a teda aj posúdiť dôvodnosť žaloby.

Pokiaľ sťažovateľ namietal, že žalobca mohol aj sám vykonať započítanie, tak k tomu ústavný súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že žalobca tak nemohol urobiť z dôvodu absencie komunikácie sťažovateľa so žalobcom týkajúcej sa jeho nárokov voči žalobcovi. Jednoducho povedané, žalobca nepoznal výšku pohľadávok sťažovateľa voči žalobcovi, preto nemohol započítať vzájomné pohľadávky, čo bolo pre rozhodnutie kľúčové. K tejto možnosti žalobcu započítať vzájomné pohľadávky došlo až počas konania v rámci procesnej obrany sťažovateľa, keď vzniesol kompenzačnú námietku, ktorú príslušným spôsobom doložil. Z uvedeného dôvodu potom krajský súd dospel k správne mu záveru o sťažovateľovom zavinení čiastočného zastavenia konania. Navyše, sťažovateľ ani v sťažnosti netvrdil, že oznámil žalobcovi výšku svojich pohľadávok voči nemu pred podaním žaloby, čo bol základný predpoklad možnosti započítať vzájomné pohľadávky. Z uvedeného dôvodu je argumentácia sťažovateľa o možnosti žalobcu započítať vzájomné pohľadávky nesprávna, respektíve účelová.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu považujúc ho za arbitrárne, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2013